



HMS informasjon - 2/06

Rapportering av arbeidsrelaterte sykdommer - Resultater for Norsk Industri 2005

Arbeidsrelaterte sykdommer meldes til Arbeidstilsynet av behandlende lege, noe som gir grunnlag for Arbeidstilsynets årlige statistikk.

Både Prosessindustriens Landsforening (PIL) og Teknologibedriftenes Landsforening (TBL) har tidligere gitt ut årlige rapporter med tall for egne bransjer, hentet ut fra Arbeidstilsynets statistikk.

Som følge av sammenslutningen av PIL og TBL til Norsk Industri i 2006, har vi i årets rapport fremstilt resultatene for 2004 og 2005 samlet for Norsk Industri.

Som målestokk for HMS-standard må forekomst av arbeidsrelaterte sykdommer sidestilles med arbeidsskader og sykefravær, og vi henstiller til våre medlemsbedrifter å bidra til at rapporteringen blir best mulig.

Resultatene viser at en betydelig andel av registrerte arbeidsrelaterte sykdommer oppstår i bransjer som dekkes av Norsk Industri, et faktum som understreker viktigheten av det forebyggende arbeidet.



1. Arbeidsrelatert sykdom innen Norsk Industri, meldt til Arbeidstilsynet

	Norsk Industri 2004	Norsk Industri 2005	Meldt til Arbeidstilsynet totalt i 2005
Sykdommer i åndedretsorganer	128	81	280
Hudsykdommer	65	32	206
Svulster (kreftsykdommer)	27	27	104
Sykdommer i nervesystemet	12	15	61
Forgiftninger	1	5	22
Larmskadet hørsel	474	310	1231
Sykdommer i muskel- og skjelettsystemet	99	47	186
Sykdommer i sirkulasjonsorganene	4	5	13
Sykdommer forårsaket av biologiske faktorer	1	8	6 (?)
Psykiske lidelser og stress	21	5	62
Mangelfullt definerte tilstander	3	8	89
Samlet antall tilfeller	835	543	2260
Frekvens (OIFR)*	3,0	2,0	

* Occupational Illness Frequency Rate (OIFR)

Beregnet frekvens av arbeidsrelatert sykdom pr. million arbeidstimer for bransjer Norsk Industri etter metode angitt av CEFIC:

$$\text{OIFR} = X/Y \cdot 1000000$$

X (Antall tilfeller)

Y (Arbeidstimer, basert på 160 000 ansatte i aktuelle bransjer og 1725 timer pr. år)



2. Kommentarer til statistikken

Vi er kjent med at det er en betydelig underrapportering av arbeidsrelatert sykdom til arbeidstilsynet. Dette gjelder særlig sykdommer som ikke har trygdemessige konsekvenser (belastningslidelser, stressrelaterte lidelser). Rapporteringen av støyskader varierer mye, og forteller nok mer om undersøkelseshyppighet enn om endring av støybelastning.

Til tross for disse svakhetene ved statistikken mener vi at den gir et verdifullt grunnlag for forebyggende arbeid, både ved at en blir bevisst forekomsten av arbeidsrelaterte sykdommer i bransjen og ved at en stiller spørsmål om forekomst i egen bedrift. En samlet innsats fra bedriftenes side vil både gi en bedre rapportering og en verdifull måleparameter for HMS-standard i bransjen.

Det samlede tall meldte sykdommer i 2005 var ekstraordinært lavt, noe som kan bero på endrede rutiner ved Arbeidstilsynet.

Sykdommer i åndedretsorganer

Forekomsten av luftveislidelser holder seg på et høyt nivå. Når en går inn i bakgrunns materialet finnes astma og KOLS (Kronisk Obstruktiv Lungelidelse) som de viktigste diagnosene. Kjente årsaker er eksponering for støv, ofte sammen med irriterende eller allergifremkallende kjemikalier. Arbeidsplasser og arbeidsoperasjoner som forbindes med kroniske lungesykdommer er for eksempel metallurgisk industri, og verkstedsindustri med sprøytemaling og varmt arbeid. Forebyggende tiltak mot eksponering og helseundersøkelser er svært viktig. Norsk Industri deltar i flere forskningsprosjekter rettet mot forekomsten av astma og KOLS.

Se våre veiledninger:

- | | |
|---|------|
| ✓ Røntgenologisk helseundersøkelse av lungene | 2/05 |
| ✓ Helsefarer ved varmt arbeid | 1/06 |

Kreftsykdom

Det er fortsatt asbest-kreft i lungene som dominerer. Det er fortsatt mange arbeidstakere som på grunn av tidligere eksponering for asbest, har risiko for utvikling av asbest-kreft. Latenstid på over 30 år er ikke uvanlig. For de som går med en slik risiko er det viktig å få følge et opplegg for helseundersøkelser, og en må være klar over at røyking øker risikoen betydelig. I våre bransjer finnes også annen eksponering med mulig risiko for kreft, blant annet trestøv, Nikkel-forbindelser, Silisiumkarbid-fiber og PAH. Bedrifter og bransjer der kjente kreftfremkallende faktorer finnes, må ha særlige aktiviteter rettet mot slik risiko.



Se vår veiledning:

- ✓ Helseundersøkelse ved arbeid med kreftfremkallende kjemikalier 5/99

Hudsykdommer

Hudsykdommer på arbeidsplassen skyldes ofte kjemikalier, både allergifremkallende kjemikalier og irriterende kjemikalier. Ofte er det samvirkning mellom kjemikalier kombinert med mangelfull bruk av vernehansker som er problemet. Vi ser også tilfeller av hudsykdommer på grunn av infeksjoner; det kan være forurenset skjæreveske, slam fra renseanlegg etc. som er årsak.

Sykdommer i nervesystemet

Det er i denne diagnosegruppen en finner løsemiddelskadene. Over tid har vi sett en nedadgående trend, parallelt med at eksponeringen for løsemidler har avtatt. En må imidlertid være oppmerksom på spesielle arbeidsoperasjoner som kan gi særlig høy eksponering for eksempel sprøytepåføring av maling/lakk. Som hovedregel må en tilstrebe lavest mulig eksponering for organiske løsemidler, og en bør kunne dokumentere eksponering godt under gjeldende grenseverdier for å være på den sikre siden.

3 Informasjon fra Arbeidstilsynet om arbeidsrelatert sykdom og melding finnes på:

www.Arbeidstilsynet.no under HMS-tilstanden, statistikk og kommentarer til statistikken

Saksansvarlig:

Vemund Digernes
Fagsjef arbeidsmedisin

Tlf: 22 59 01 15

e-post: vemund.digernes@norskindustri.no

Berit Sørset
Fagsjef

Tlf: 22 59 00 13

e-post: berit.sorset@norskindustri.no



Annen informasjon:

✓ Helseundersøkelse ved arbeid med kreftfremkallende kjemikalier	5/99
✓ Risikovurdering av kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet	3/99
✓ Produktansvarlighet	2/00
✓ Rapportering av arbeidsrelaterte sykdommer	3/00
✓ Unormal tannslitasje på grunn av mineralstøv	4/00
✓ Helseundersøkelser ved arbeid med kjemikalier	1/02
✓ Hva skal bedriftshelsetjenesten drive med?	2/02
✓ Røntgenologisk helseundersøkelse av lungene	2/05